

dov tudi osodepolni kozarec, katerega podoba so ple-miči — poznejši grofje — Kobencl v vedni spomin ravno opisane dogodbe sprejeli v svoj grb.

Prišedši zopet na Dunaj bil je Kobencl od ondotnih stanovnikov, ki so bili o njegovi pogumni in odvažni hrabrosti kmalu zvedeli, z veliko radostjo in poslavljenjem sprejet. Pospenjal se je od tistih dob na vedno viša in viša dostojanstva, postal nadkancelar in dvorni prvosednik v Gradcu, ter deželni poglavar Kranjski; v teh častnih službah je tudi leta 1603 umrl. Po Valva-zorju bil je 51. deželni glavar Kranjske vojidine. Slava njegovemu spominu!

Politične stvari.

Episode iz državnega zbora.

Ker smo svojim bralcem obljubili, da jim podamo nekoliko za nje bolj mikavnih črtic iz državnega zbora, naj tukaj sledé nekatere episode iz zadnjih razgovorov o obravnavi budgeta za učne namene.

Prvo za nas bolj zanimivo episodo je bil napravil in izpeljal dr. Vošnjak s svojim govorom za vpe-ljavo slovenskega jezika v naše srednje šole. Stvar sama na sebi ni komična, če se enkrat sliši; toda dr. Vošnjak se nam zdi kakor tisti, ki je vedel dogodbo o strelu in jo povsod hitel praviti, če je le mogel do besede priti; po tem je postal mož smešen, ne po svoji povesti, katera ni bila nikakor smešna, marveč prav žalostna, ravno tako žalostna, kakor dr. Vošnjakove lamentacije o slovenskih šolah. Vse to, kar je on pravil na njegove besede malo pazljivi in za-nje neobčutljivi zbornici, pravil je že trdovratnim in gluhim nemškim ustavovercem davno pred njim dr. To-man, dr. Costa i. dr. in sicer mnogo boljši, mnogo krepkejši, z dokaj večo vednostjo in parlamentarično izurjenostjo. In kaj je pomagalo? Nič! Ustavoverci so molčali in podirali dotične predloge, kakor so to storili z Vošnjakovim predlogom; razloček je bil ta, da so prvi govori zbudili vsaj zunaj državne zbornice nekako pozornost in pod Hohenwartom nam pridobili vsaj ne-koliko drobtinic; zdaj pa je bil Vošnjak upijoč v pu-ščavi, kateremu so se ustavoverci za hrbtom posmeho-vali; govor njegov jim je k večemu razodeval, da dr. Vošnjak je le plitve vednosti, toraj jim mož sam ne bo delal posebnih preglavic.

Njemu zeló podoben je bil gosp. Dežman in sicer zarad tega, ker je tudi on prodajal v zbornici že staro šaro. Robo, katera v zborih konstitucionalnega dru-štva, deželnega zbora Kranjskega in pri kakem ustavo-vernem banketu ne najde več kupca, je peljal seboj na Dunaj in tam napravil popolno razprodajo (gänz-lichen Ausverkauf) svojih plesnivih principov in po moljih zdrave pameti snedenih idej, češ, ti ljudje ne poznajo še mojega preležanega blagá, morda naredim kako kupčijo. Mi to blago že poznamo, toraj se nam ne zdi truda vredno ga pregledovati. Le par cunj po-sebno upijoče barve, katere je kazal ustavovernemu po-slušateljstvu, izberemo iz njegove krame in jih poka-žemo od prave strani, da jih tudi preslepljeni volilci nje-govi na Dolenskem lahko malo bolj na tanko ogledajo.

V začetku svoje zabavljice je rekel, da tudi na levici sedé zastopniki slovenskega naroda. Da, toda kaki! Nam pride na misel tisti zagovornik, ki je imel braniti nekega zatoženca; a mesto da bi ga bil branil in spodbijal zatožbo, mu je pa rekel: „Ob-stani, kar si storil, saj ti nič ne pomaga; jaz vem, da si lump.“ — Gosp. Dežman se je pa tudi še pobahal s tem, da so njegovi volilci po vsem njegovih misli, da

vsi komaj pričakujejo ponemčevanja, in je trdil, da Slo-vencem primanjkuje učiteljev in učnih pripomočkov. To ni res, kakor je vsakemu znano; učiteljev je še preveč, ker so raztreseni po vsem cesarstvu ta- in unkraj Li-tave; učnih pripomočkov bi nam pa le manjkalo, ako bi bili v deželnem zboru sami Dežmani in med šol-skimi učenjaki sami Zime.

Zanimivo, dasiravno ne novo, je, kar je gospod Dežman trdil o gimnaziji v Kranji. Rekel je, da se slovenski učni jezik tam ni obnesel, marveč se je po-kazalo, da so učitelji težko učili v njem in učence silili starši na Ljubljansko gimnazijo, kjer so imeli pri-liko učiti se nemščine. Kar se tiče prve točke, je ver-jetna, kajti znano je, da so bili nastavljeni na Kranj-sko gimnazijo učitelji, ki so slovenski malo ali nič bolje znali, kakor turški, toraj jim je bilo težko podučevati v slovenskem jeziku in so se morali vrniti k nemškemu, a ta krivda ne zadene Slovencev, ampak vlado, ki je nezmožne učitelje poslala na to gimnazijo. Kar pa je trdil o učencih, je le toliko resnično, da so jih stariši silili v Ljubljano, kedar so dokončali četrti razred, ker dalje v Kranji niso mogli študirati. Da bi bila pa v Kranji tudi gorenja gimnazija, bi pač Dežman še tega po pravici ne bil mogel reči.

Iz ravno te resnicoljubnosti izvira tudi druga trdi-tev Dežmanova, da so one občine, ki so bile odvrgele klerikalni jarem, pošiljale prošnje do deželnega šolskega sveta za vpeljavo nemščine v svoje ljudske šole. Naj nam g. Dežman imenuje te občine! Edina Postojna in ljubljanski konstitucionalci so poslali take prošnje, al kako so se te prošnje rodile, to g. Dežman sam naj-bolj vé in bi bil moral kot resnicoljuben mož tudi povedati.

Tres faciunt collegium! Kjer sta dr. Vošnjak in Dežman, se dr. Razlag ne sme pogrešati. Vošnjak je govoril za slovenske, Dežman za nemške šole, Raz-lag pa, ki čuti vedno v sebi poklic posredovati med strankami, je prekosil oba s tem, da je poganjal se za internacionalno (mednarodno) vseučilišče za vse Jugoslovane. Pričakovali smo tudi od njega poseb-nega predloga, v katerem jeziku naj se na tem vseuči-lišči predava, a ni ga bilo. Morda nas Razlag nekega belega dne razveseli s kakim novim internacio-nalnim jezikom za to vseučilišče po njegovem okusu. Da je dr. Razlag s tem govorom stopil v nasprotje s svojim govorom na Vižmarskem taboru, iz tega si mož menda nič ne stori. Pač res, ta doslednost je čisto — Razlagova.

Zabavno berilo.

Moj pès.

Smešnica, spisal J. Aléšovec.

(Dalje.)

K sreči pride v tem trenutku gospodar z bokalom rumeno-rudeče barve iz hiše, se zavije naravnost proti lopi in kliče:

„Le sem, le za mano! Ana, primi gospoda pod pazduho in pelji ga sem, saj veš, kako se gospôdo k mizi vodi, haha!“

V istem hipu se prikaže iz vrat deklica s ploščo, na kateri nese kupice in še nekaj proti lopi. In kaka deklica! Obraz, kakor gršk kip, obrvi izrezane, oko enako jutranji zvezdi, postava kakor izdolbena po vseh pravilih umetnega podobarstva in obleka praznična, ka-kor je navada pri premožnih hišah. Oko njeno je spu-stilo le enkrat svoj žar po meni, potem se je uprlo v